

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzetta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto VII. - Štev. 18

Gorica - 5. maja 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Komunisti zoper Vatikan

Komunistični propagandni stroj je stalno mobiliziran v borbi proti Vatikanu, ki naj bi predstavljal leglo vsega zla in brezno mračnjstva: Vatikan — tako kričijo komunisti — je zaprisežen sovražnik delavskega razreda, kolovodja svetovne reakcije, zaveznik imperialistov in kapitalistov, zatiralec Slovanov, organizator v korist Združenih držav svetovne špijanske mreže, katere agenti so nunciji, škofje, duhovniki in zlasti jezuitje.

»GOSPODARSKA MOČ VATIKANA«

V zboru komunističnih glasil je tudi »Soča«, ki se je v številki z dne 2. aprila spravila na »gospodarsko moč Vatikan« in mu očitala, da kontrolira centralne banke in podružnice, da ima kapitale vložene v industrijska podjetja in celo v igralnico v Monte Carlu, da razpolaga s številnimi nepremičninami, da je kupil v Ameriki velike količine zlata in da hrani v vatikanskih muzejih umetniške zbirke neprecenljive vrednosti... Tetka »Soča« sicer priznava, da so uradni vatikanski krogi zanikali slične finančne operacije in poudarili, da je delavnost in zlasti dobrodelnost svete stolice odvisna od milodarov. Pa tetka »Soča« zvito mežikaje meni, da to ne bo držalo, kajti milodari bi bili mnogo premajhni za vzdrževanje njihovega velikega aparata. Katoliška hierarhija šteje danes 1.500 nadškofov in škofov, 450.000 duhovnikov in redovnikov in več kot 650.000 nun. Tudi za propagandni aparat gre mnogo denarja.

Vatikan vzdržuje torej škofo in duhovnike in še ves katoliški tisk povrhu! Prosimo tetko »Sočo«, da pove, koliko dobivajo naši duhovniki od Vatikan na mesec in da svetuje, če bi se splačalo »štrajkati« v slučaju, da je plača premajhna!

KAJ JE VATIKAN

Kaj je v resnici Vatikan? Vatikan ali točneje »država vatikanskega mesta« je najmanjša mednarodno priznana pravna osebnost ali država, ustanovljena leta 1929 z lateranskimi pogodbami, s katerimi je bilo zaključeno »rimsko vprašanje«. Vatikanska država meri 0,44 km² in šteje 1025 prebivalcev, od katerih je 121 Švicarjev. Državica obsega cerkev in trg Sv. Petra, palačo, v kateri prebiva papež in so namrečeni razni uradi, muzeji, arhivi, nato vrtove in še nekaj drugih poslopij.

Vatikan je kot država ali svetna sila docela brezpomembna. Ko smo za druge svetovne vojne slišali, da je republika San Marino napovedala vojno zapadnim zaveznikom, smo se pomilovalno nasmejnili. In vendar je San Marino s svojimi 60,57 km² skoro 130-krat večji od vatikanske države.

Zakaj se torej matjuška Rusija, ki poseduje atomsko bombo, tako trese pred Vatikanom? Česa se boji svetovni komunizem? Kako da je celo tetka Soča dvignila svoj svarilni glas? Predstavlja prav zares onih 121 Švicarjev s srednjeveškimi helebardami v rokah nevarnost za svetovni mir? Stavim, da bi vsaka večja slovenska vas, ki se ponaša z dobro, stotino fantov in mož, lahko mirno napovedala vojno vatikanski državi: ne bi se pretekla ura, pa bi že slovenski fantje z vilami in »pikoni« raztreskali one smešne helebarde in potrgali Švicarjem one pisane harlekinske obleke — in s kupole Sv. Petra bi plapolala slovenska zastava!

KAJ SE SKRIVA ZA VATIKANOM

Zakaj se torej komunisti tako boje Vatikan? Kaj se skriva za Vatikanom?

Bog!
Svetovni komunizem ne trepeče pred vatikansko državico, ker ve, da sploh ne pride v poštev; ne boji se Švicarjev, saj so le simbol dvorne zaščite; ne boji se ne vatikanskih monsignorjev ne kardinalov in niti ne človeške osebe papeževe — to, česar se blazno boji, je Bog in njegova Cerkev, ki ima v Vatikanu svoje središče.

Borba svetovnega komunizma ne velja vatikanskim zidovom, pač pa duhovni oblasti rimskega papeža, ki je skala, na katero je zgrajena Cerkev božja. Borba torej velja Bogu, ki je Cerkev ustanovil.

Pa zakaj komunisti blatijo Vatikan, če hočejo udariti Boga samega? Zakaj ne povedo naravnost, da velja njihova borba Bogu, Cerkvi, papeževemu prvenstvu?

ŠE VEDNO VOLK V OVČJI KOŽI

Komunizem je satanizem, to je svetovno gibanje, za katerim stoji knez teme, satan. Satanu pa ni dano, da bi smel imenovati ime božje.

KONTOVEL — STOLETNA TRDNJAVA SLOVENSKE RIBICEV. DA, RES PRAVA TRDNJAVA. KUP HIŠ STISNENIH OKOLI CERKVICE, ODKODER JE NAI-SLIKOVITEJŠI POGLED NA MORSKO STRAN PROTI TRSTU, V LEPIH DNEH PA SE DALEČ PREKO BARBANE. KONTOVELCI SO PRIDNI LJUDJE, KJER KOLI JIH SREČAS: V BRAJDAH, OB MORJU, NA RDEČEM TRGU ALI V SOLSKIH KLOPEH. NJIM VELJA DANES NAS POZDRAVI!

Zato se tudi njegovo gibanje zvito otepa, da bi izpovedalo, da velja njegova končna borba Bogu, duhovnosti, svetosti. Vatikan je samo zaveza, ki zagrinja in kamuflira dejanski cilj komunistične borbe: uničenje kraljestva božjega na zemlji. Slična kamuflaža je dalje zelo koristna: premnogi ljudje bi se z gro-

zo odvrnili od komunizma, če bi spoznali njegove dejanske cilje; tako pa mirno capljajo za volkom v ovčji koži, dokler jih ne požre.

Borba komunizma proti Vatikanu je tako samo sodobno poglavje prastare borbe med Lučjo in temo, med Bogom in satanom.

Jurajev

Gronchi — novi predsednik ital. republike

Giovanni Gronchi, dosednji predsednik poslanske zbornice, je bil v petek 29. aprila pri četrtem glasovanju izvoljen za novega predsednika ital. republike. Od vseh 833 oddanih glasov je prejel 658, to je 79 odstotkov glasov.

Novoizvoljeni državni poglavar izhaja iz katoliških vrst ter je spadal do zadnjega k levemu krilu demokršanske stranke. Demokristjani so se odločili za njegovo kandidacijo šele po tretjem glasovanju, ko ni bilo nobenega upanja, da bi njihov uradni kandidat Merzagora, predsednik senata, dobil potrebno večino in ko je Merzagora, uvidevši svoj položaj, prostovoljno odstopil od kandidature. Giovanni Merzagora spada, kakor znano, med neodvisne senatorje; demokristjani so postavili njegovo kandidacijo predvsem iz političnih razlogov, ker so hoteli ustreči s tem ostalim vladnim strankam. Toda že pri prvem glasovanju je bilo jasno, da Merzagora ne bo uspel; dobil je namreč samo 228 glasov, akoravno bi mu morali dati že sami demokristjani 384 glasov. Toliko je namreč znašalo število demokršanskih senatorjev, poslancev in zastopnikov novih pokrajin.

Še huje je bilo pri drugem in tretjem glasovanju, ko je ostal Merzagora pri približno istem številu glasov, medtem ko ga je Gronchi, ki je dobil pri prvem glasovanju le 30 glasov, pri tretjem glasovanju že občutno prekosil. Vendar ni dobil do takrat noben kandidat predpisane dvetretjinske in tudi ne navadne večine, a vse je kazalo, da bo Gronchi pri četrtem glasovanju zmagal in sicer s pomočjo socialističnih in komunističnih glasov.

Socialisti in komunisti so namreč pri prvem glasovanju glasovali za Feruccioja Parrija, ki pa je, kakor je bilo zmenjeno, že takoj po prvem glasovanju odstopil. Pri drugem glasovanju so oddali bele glasovnice, medtem ko so pri tretjem glasovanju glasovali že delno za Gronchija. Zaradi tega je nastala resna nevarnost, da bo demokristjan Gronchi izvoljen za predsednika re-

publike s pretežno pomočjo socialistov in komunistov in proti uradnemu kandidatu demokršanske stranke. In to je bil glavni razlog, da so se demokršanski poslanci in senatorji odločili postaviti Gronchija za svojega kandidata pri četrtem glasovanju. In to so storili tem laže, ker je že pri prvih treh glasovanjih velik del njihovih poslancev in senatorjev glasoval za Gronchija in ker je bil medtem tudi Merzagora odpovedal svojo kandidacijo. Za Gronchija so glasovale tri največje stranke in sicer demokristjani, komunisti in socialisti in to je bil vzrok, da je dobil Gronchi tako visoko število glasov. Socialni demokrati, liberalci in republikanci, ki so razpolagali skupno le s 47 glasovi, so oddali svoje glasove Einaudiju, medtem ko sta desničarski stranki monarhistov in misincev oddali, kakor se zdi, prazne glasovnice.

Zaradi zadržanja demokristjanov pri četrtem glasovanju so nastale v vladni koaliciji nove razpoke. Socialni demokrati in liberalci so namreč zamerili demokristjanom, da so se odločili za Gronchija in ne za Einaudija, kakor bi oni želeli, toda vsak nepristranski opazovalec mora priznati, da je demokršansko vodstvo napravilo vse, da bi pripomoglo skupnemu kandidatu Merzagori do izvolitve in da se je za Gronchija odločilo šele takrat, ko je Merzagora že odstopil in ko ni bilo za Einaudijevo izvolitev nobenih izgledov. Priznati pa moramo, da so doživeli demokristjani pri volitvah državnega poglavarja precej občuten poraz: akoravno predstavljajo najmočnejšo skupino, so morali glasovati za kandidata, ki so jim ga socialisti in komunisti določili.

Novoizvoljeni predsednik republike se je rodil v Pontederi (Pisa) dne 10. septembra 1887. leta iz preproste družine. Posvetil se je profesorski službi ter se začel že kmalu udeleževati v krščanskih sindikalnih organizacijah. Udeležil se je kot prostovoljec prve svetovne vojne ter je bil večkrat odlikovan. Po prvi svetovni vojni je bil s senatorjem

don Sturzom in pokojnim De Gasperijem med voditelji in organizatorji italijanske ljud. stranke. Pod Mussolinijem je izgubil kmalu svoj mandat, se odpovedal profesorski službi ter se posvetil trgovini. Med zadnjo svetovno vojno se je vključil zopet v italijansko politično življenje. Sodeloval je v dveh Bonomi-jevih, v Parrijevi in prvi De Gasperijevi vladi kot minister trgovine in industrije. Nato je bil izvoljen za predsednika demokršanske parlamentarne skupine, dokler ni bil leta 1948 izvoljen za predsednika zbornice. To službo je opravljal vestno in nepristransko do svoje izvolitve za predsednika republike. Prepričani smo, da bo tudi kot predsednik republike popolnoma na mestu ter da bo vreden naslednik dosedanjega predsednika Einaudija.

Novoizvoljeni predsednik republike bo podal svojo uradno prisego 11. majnika na slovesni seji obeh združenih zbornic. Nekaj dni prej pa si bo poslanska zbornica izbrala svojega novega zborničnega predsednika.

Avstrijsko vprašanje

V ponedeljek 2. maja se je sešla na Dunaju zavezniška komisija, ki ima nalogo, da pripravi mirovno pogodbo z Avstrijo.

Da so se Rusi omežali je vzrok v:
a) ratifikaciji pariških sporazumov;
b) Rusi so odpovedali prijateljsko pogodbo s Francijo in Anglijo in žele razbiti zapadno fronto v Avstriji. Zavezniške sile bodo morale zapustiti Avstrijo. Zapad bo razdeljen na sever in jug;
c) nevtralizacija Avstrije bo prepovedala prehod zavezniških čet preko Brennerja. Rusi zahtevajo od Avstrije, da se ne bo vezala na noben vojaški blok in da bo proglasila popolno nevtralnost. Rusija bo prepustila Avstriji industrijske naprave, ki jih je tu instalirala. Vse vojaške tuje sile bodo zapustile Avstrijo najkasneje do 31. decembra t. l. Rusija bo izpustila avstrijske vojne ujetnike, ki jih še ima.

P R V I M A J krščanski praznik

V nedeljo 1. maja zvečer ob 5.30 je sv. oče sprejel v slovesni avdienca na Trgu sv. Petra zastopnike ital. katol. delavskih organizacij (ACLI), ki so ta dan praznovale 10-letnico obstoja. Udeležencev je bilo nad 150 tisoč iz vseh pokrajin Italije. Tem zastopnikom delavcev in preko njih tudi vsem ostalim delavcem Italije in sveta je sv. oče zopet dal nekaj smernic za njih življenje in delo:

1. Že dolgo se je nasprotnik Kristusov ljuljko med ital. delavce, a med njimi so katol. delavci velikokrat nezadostno vzgojeni in poučeni.

2. Med temi zmotami, ki jih sejejo med delavce, je najhujša ona, da je Cerkev zavezna kapitalistov. »Cerkvi, materi in učiteljici vseh, so posebno pri srcu oni otroci, ki so v posebno težkem položaju, in tudi v resnici je ona močno prispevala k napredku, ki so ga dosegle razne kategorije delavcev,« je poudaril sv. oče.

3. Nato je sv. oče opozoril, da morajo katol. sile delati na to, da se ustvarijo primerni zakoni in ustanove, toda to ni dovolj. Treba je tudi prepričati preprostega človeka, da je zadostno zaščiten v svojih postavnih zahtevah. Zato je potrebno, da se pogumno razkrinkajo ljudje in razmere, ki niso v soglasju s predpisi in zakoni. Vstran s praznimi besedami! je zaklical sv. oče.

4. Katoliške delavske organizacije niso politične organizacije, temveč pripravljajo delavce na sindikalno in politično udejstvovanje. Tako je prav. »Le nadaljujte s tem delom.« bodri papež; »tako boste odprli Kristusu neposreden vhod v delavski svet in preko tega tudi v ostale plasti naroda. To je temeljno odprtje, saj brez njega bi bilo vsako drugo, v katero koli smer, le udaja krščanskih sil.«

5. Končno je Pij XII. zaključil, da se Cerkev ne more odreči svoji nalogi, da vodi, brani in ljubi delavce, ki so izbrali 1. maj, da ga posvetijo kot praznik dela, ko naj vsi priznajo delu dostojanstvo in čast. »Da se to ne bo nikoli pozabilo.« nadaljuje sv. oče, »ustanavljamoli-turgični praznik sv. Jožefa, obrtnika in delavca, ki naj se praznuje vsako leto 1. maja.«

Tako bodo imeli od sedaj naprej krščanski delavci 1. maja svoj praznik.

Konferenca na Dunaju

Pretekli ponedeljek so se sestali na Dunaju poslanski Sovjetske zveze, ZDA, Anglije in Francije, da pripravijo vse potrebno za podpis mirovne pogodbe z Avstrijo. Pri teh razgovorih gre predvsem za to, da se določijo garancije proti priključitvi Avstrije Nemčiji, kar bi se utegnilo zgoditi kdajkoli pozneje kot se je leta 1935, ko je Hitler zasedel Avstrijo; gre pa tudi za to, da se velesile sporazumejo med sabo glede nevarnosti Avstrije. Po željah Rusije bi namreč avstrijska republika morala ostati v mednarodni politiki nevtralna približno tako, kot je Švica. Štiri velesile bi morale garantirati njeno nevtralnost. — Če se bodo ti razgovori uspešno končali, se bodo že prihodnji teden sestali štirje zunanji ministri, da podpišejo mirovno pogodbo. Upanje v to je veliko, ker so Sovjeti že začeli s umikom svojih čet in osebja z Dunaja in sploh iz vse Avstrije.

NAŠ TEDEN V CERKVI

8. maja, 4. pov. nedelja: Prikazovanje sv. Mihaela.
9. maja, ponedeljek: Gregor Nacijanški.
10. maja, torek: Antonin.
11. maja, sredo: Sigismund.
12. maja, četrtek: Pankracij.
13. maja, petek: Robert Belarmin.
14. maja, sobota: Bonifacij.

Gregor Nacijanški (316-389) je bil doma v Mali Aziji iz družine svetnikov. Sv. Cerkve časti kot svetnika njegovega očeta, mater, brata Cezarija in sestro Gorgonijo. Študiral je v Cezareji, kjer je poslušal učenega

IZ SVETEGA EVANGELIJA

ČETRTA POVELIKONOČNA NEDELJA

Eisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Odhajam k njemu, ki me je poslal, in nihče izmed vas me ne vpraša: 'Kam greš?' Ampak, ker sem vam to povedal, vam je žalost napolnila srce. Ali resnico vam govorim: za vas je dobro, da grem. Zakaj, če ne odidem, Tolažnik ne bo prišel k vam; če pa odidem, vam ga bom poslal. In ko pride on, bo prepričal svet o grehu in o sodbi; o grehu, ker vame ne verujejo; o pravičnosti, ker grem k Očetu in me ne boste več videli; o sodbi pa, ker je vladar tega sveta že obsojen. Še mnogo vam imam govoriti, a zdaj bi se ne mogli nositi. Ko pa pride on, Duh resnice, vas bo učil popolne resnice, ne bo namreč govoril sam od sebe, temveč, kar bo slišal, bo govoril in prihodnje reči vam bo oznanjal. On bo mene poveljal, ker bo iz mojega jemal in vam oznanjal. Vse, kar ima Oče, je moje; zato pa sem rekel, da bo iz mojega jemal in vam oznanjal. (Jn 16, 5.14).

*

To pojasnilo naj služi apostolom, da bodo vedeli, s kom bodo odslej imeli opraviti: od sveta nasprotovanje, pomoč in razsvetljenje pa od Sv. Duha. Dva svetova si tako stopata nasproti: kraljestvo Kristusovo, ki je nadnaravni svet, in zemeljski svet, ki se tu javlja po judovskem narodu.

Prihaja čas, ko nastopi druga doba in bo Sv. Duh apostolske oznanjevalce vere vodil in Kristusa poveljal. Ko bodo iz drugih ljudstev pristopali k veri, bo postala očitna pregreha judovske nevere; očitna bo krivica božjega umora, ko bo poveljan Kristus odšel v nebesa; očitna bo zmaga Kristusova nad oblastjo pekla, ko se bo širilo kraljestvo božje na zemlji.

Ali vendar vloge med Kristusom in svetom še do danes niso doigrane. Kar je »sveta«, se ne poda in noče Kristusa priznati kot Odrešenika, Učitelja in Pastirja, ki v svoji Cerkvi živi in deluje.

Poglejmo nekoliko, kako se da-

Origena. V Atenah se je srečal s Bazilijem Velikim in sklenil z njim veliko prijateljstvo. Bil je mož izrednih zmožnosti. V Atenah ni hotel sprejeti mesto profesorja za govornišvo, ker se je bal, da bi zašel v napuh. Umaknil se je v Malo Azijo in postal duhovnik, kasneje tudi škof. Moč njegove besede je bila izredna. Nihče se ji ni mogel ustavljati, prav zato je vzbujal mnogo zavisti. Cesar Teodozij je želel, da bi Gregor postal škof v Carigradu, pa so nasprotniki to preprečili. Sv. Gregor je napisal več knjig trajne vrednosti. Cerkve mu je dala naslov cerkvenega očeta.

našnji svet Kristusu izmika in odteguje. Priznavamo, pravijo, da je Kristus vzvišena oseba, v vsem svojem življenju nedosežen, da razodeva ljubezen, kakršne svet do tedaj še ni videl. Odklanjam pa njegove verske nauke, kajti naš razum se jim upira. Kristusovo javno delo se omejuje na praktičen zgled vseplosne ljubezni, brez verskih naukov, brez dogem. Zato ni važno, kaj kdo veruje; važno je, da je dober in dela dobro.

Da je to krivo, se vidi na prvi pogled. Človek ni samo za dobroto, ampak tudi za resnico, saj nima samo svoje volje, ampak tudi svoj razum. Razum je tisti, ki človeka vodi in mu kaže, kaj je prav in zakaj. Kristusova ljubezen temelji pa ravno na njegovih verskih naukih.

Po njihovem je Kristus podal za človeško ravnanje pravice, ki je vzvišen nad vsako človeško zamisel. Toda ko začne učiti, zakaj je prav, da tako ravnamo, to je, ko razlaga verske nauke, tedaj ta vzvišena oseba naenkrat odpove in slišimo take trditve, kakor jih naš razum nikakor ne more sprejeti. Tako pravijo. To pomeni, da podaja ena in ista oseba pravila verovanja, ki nasprotuje človeškemu razumu, in hkrati pravila človeškega delovanja, ki jim tudi človeški razum priznava najvišjo popolnost. Tolika neskladnost pa ni samo protislovje, temveč je — do Kristusa — tudi brezbožnost.

Zdi se, da taki ne berejo evangelijev. Med Kristusovimi zapovedmi je tudi zapoved verovanja!

Kristus vero zahteva. Hvali Petra zaradi njegove vere, apostole kara zaradi premajhne vere in tudi Tomaž bi znal kaj povedati, kako misli Kristus o veri. Ko Kristus obljublja nebeško hrano svojega Telesta in Krvi, ga zaradi nerazumevanja neki učenci zapuščajo. On jih ne kliče nazaj, temveč postavlja tudi apostole pred ali — ali, ko jih vpraša: »Ali mislite tudi vi oditi?«

Sv. Pavel pove vse to v kratkih besedah: Moj pravični živi iz vere. In kar je odgovoril Peter na gornje vprašanje, ponovimo tudi mi: »Gospod, h komu naj gremo? Ti sam imaš besede večnega življenja.«

HONG KONG

Mesto Hong Kong, angleška postojanka na Daljnem Vzhodu, je šlo leta 1931 840.000 prebivalcev. Danes jih šteje že 3 milijone. Do take porasti so pripomogli begunci, ki so prihajali s Kitajske, saj so jih našli 670.000. Apostolsko deo je zaradi tega oteženo, a obenem zelo plodovito. Od junija 1952. pa do junija 1953. je bilo krščenih 5.300 poganskih otrok, 1700 pa iz katoliških družin. Leto pozneje je število naraslo na 6261 in na 2040.

KARDINAL PIZZARDO

Zlatomašnik kardinal Pizzardo, tajnik Kongregacije svetega Oficija in prefekt Kongregacije za semenišča je obhajal pretekli teden 25. letnico škofovskega posvečenja. Ob tej priliki so se mu poklonili duhovni voditelji (spirituali) italijanskih semenišč, ki so zborovali v Rimu. Na tem zborovanju je imel važno predavanje slovenski jezuit, p. Truhlar, profesor na Gregorijani.

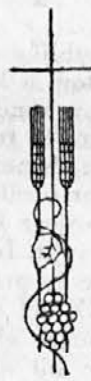
NAD 1600 LET STARO SV. PISMO

Perzijski Malek Jonan, ki živi v Washingtonu, je ameriški Kongresni knjižnici podaril v usnje vezano knjigo, vsebujočo 227 dragocenih pergamentnih strani iz snje kože. Hranjena je bila v Jonanovi rodovini v Perziji za dobo 50 generacij — 1600 let. Doslej jo je imel Malek zaklenjeno v varnostni shrambi neke washingtonske banke. John Shapley, profesor arheologije na univerzi v Washingtonu, bo prevedel besedilo knjige za ameriško vlado. Pisana je v aramejski (aramejščini). Vsebinska knjiga? Sv. pismo. To je najstarejši znan rokopis celotne nove zaveze. Kot tak predstavlja nedvomno veliko dragocenoost.

CERKEV BOŽJEGA GROBA

Jordanska vlada je povabila v Jeruzalem nekega znanega angleškega arhitekta, ki naj bi pregledal cerkev božjega groba. Zdi se, da se bodo končno odločili in začeli s popravili te važne cerkve, ki že dolgo čaka na potrebna popravila.

MSGR. ALOJZIJ NOVAK ZLATOMAŠNIK

Zivljenjska pot preč. msgr. Alojzija Novaka se je začela v Trnovem pri Ilirski Bistrici, kjer se je rodil dne 27. junija 1881 kot sin finančnega uradnika. Po očetovi smrti se je z družino vrnil v Šturje, rojstni kraj staršev. Srednje šole je pose-čal v Ljubljani, bogoslovje pa v Gorici. Nadškof Andrej Jordan ga je posvetil v duhovnika dne 3. maja 1905 v kapeli Sv. Križa v nadškofijskem dvorcu. Prva duhovniška leta je preživel deloma kot gojenec zavoda »Augustineum« na Dunaju ter kot študijski prefekt in profesor sv. pisma novega zakona v goriskem bogoslovju, deloma kot kaplan v Solkanu in župnijski upravitelj v Ajdovščini. Novembra 1913 je postal župnik v Breginju in 3. decembra 1914 župnik in dekan v Črničah, kjer je ostal celih 30 let. Dne 14. julija 1944 je bil imenovan za kanonika goriskega stolnega kapitlja in leta 1947 za dekana na novo ustanovljenega dekanata Sv. Andreja, ki vključuje večino slovenskih duhovnikov, ki so danes v Italiji. Julija 1954 se je odpovedal svojemu položaju v goriskem kapitlju in bil imenovan za častnega kanonika.

V dušnem pastirstvu se je msgr. Novak izkazal za izredno zmožnega duhovnika, ki je z gorečnostjo in vztrajnostjo visoko dvignil versko življenje v črniški župniji in v vsem dekanatu, ki je bil menda najboljše organiziran v vsej škofiji. Svojim faranom pa je msgr. Novak pomagal ne samo duhovno: če je bila v veliki meri njegova zasluga, da niso bile med prvo svetovno vojno Črniče izpraznjene — evakuirano je bilo vse prebivalstvo Spodnje Vipave prav do Črnič — je tudi med drugo svetovno vojno storil vse, da bi odvrnil ali vsaj omejil grozoto duhovnega in tvarnega uničenja.

NOVI ČLANI PAPEŠKE AKADEMIJE ZNANOSTI

Sveti oče je imenoval 14 novih članov Papeške akademije znanosti, ki šteje sedaj 64 članov. Kadar je število polno, šteje 70 članov.

Daljni začetek Akademije znanosti sega v leto 1603, a sedanjo dokončno obliko ji je dal papež Pij XI. leta 1936. Vse članke Akademije imenuje papež sam, neglede na njihovo veroizpoved.

MOLITVE SV. OČETA

Sveti oče je v teku svojega papeževanja sestavil 21 molitev, kakor n. pr. za Sveto leto, Marijino leto in druge. Te molitve so v Ameriki izdali v posebni knjižici s primerno razlago.

SPOVEDNA MOLČEČNOST

Neki katoliški duhovnik je prinesel na pristojno mesto v kraju Denver (Colorado) vsoto 6850 dolarjev. Izjavil je, da mu je denar izročil neki gangster, ki se je udeležil napada na banko v Denverju in ki se je skesal svojega zločina ter vrnil denar. Imeni duhovnika in gangsterja sta ostali nepoznani.

MOLITVE ZA MIR

Organizacija Pax Christi napoveduje za 22. maja mednarodni dan molitve za mir.

KONGRES PAX ROMANA V LONDONU

Prihodnji kongres združenja katoliških izobražencev Pax Romana se bo vršil v Londonu. Udeležilo se ga bo 500 izobražencev iz 40 držav. Na kongresu bodo razpravljali predvsem o nalogah mladega izobražencev, ko stopi iz univerze v življenje.

Kam plovemo?

Kam plove današnji svet v iskanju mira? Da si velesile zagotovijo mir, so pripravljene žrtvovati neskončno velike vsote. Ta denar pa seveda ne služi napredku in širjenju človeškega blagostanja, ampak iskanju sredstev, ki naj zagotovijo moč in premoč nad morebitnimi jutrišnjimi sovražniki. Izdatki v ta namen gredo res v blazne višine. Nam navadnim zemljanom se mora zrteti v glavi, ko na primer bemo, da je v letu 1953 ameriška vlada uporabila za atomske in termojedne raziskave reči in piši eno milijardo osem sto trinaest milijonov dolarjev. Seveda je ta velikanska številka le del prave vsote, ki so jo Združene države Amerike v resnici dale na razpolago velikanskim atomskim tovarnam in institutom, ki pripravljajo atomska orožja. A vzemimo samo to vsoto. Ali si moremo predstavljati, koliko denarja je skoro dve milijardi dolarjev? Vzemimo, da je samskemu preprostem Amerikancu za spodobno življenje potrebnih kakih 3.000 dolarjev na leto. Potem bi ob navedeni milijonski vsoti lahko živelo čisto brez dela kakih 600.000 ljudi v Združenih državah, in pri nas, kjer bi bilo za vsakega posameznika dovolj že 48.000 lir na mesec, kakih dva milijona tristo-tisoč ljudi.

Zanimivo je tudi pogledati, kako so v zadnjih letih naraščale te številke. Leta 1942 so dale Združene države za atomska raziskovanja komaj 15 milijonov dolarjev, naslednje leto so to vsoto petkrat povečale, leta 1944 pa je že narasla na 730 milijonov dolarjev. Potem se je vrnila tam okoli vse do leta 1952, ko je znesla 1 milijardo, 669 milijonov dolarjev. In kam bomo prišli, če bo šlo tako dalje?

Msgr. Novak je vsekdar stal na braniku splošnih versko-nravnih, socialnih in narodnih pravic. Z neustrašeno odločnostjo se je potegoval za svoje preganjeno ljudstvo in čisto je povzdignil svoj glas pred višjimi forumi, pa čeprav je moral zato marsikaj prestati.

Po drugi svetovni vojni je kot urednik »Slov. Primoraca« v zelo težkih razmerah krepil in širil katoliško zavest. V Gorici in širšem štandarskega dekanata se je neumorno udeleževal z besedo in peresom, s kulturnimi predavanji in odločnimi posigi v javno življenje. Človeška nepravilnost mu je zagrenila večer življenja, toda mož, ki je na dan duhovniškega posvečenja na voščilne besede posvetitelja nadškofa Jordana: »Na praznik Najdbe sv. Križa smo vam križ naložili« vdano odgovoril: »Pozdravljen Križ, edini up!«, zre vedro in zaupno v bodočnost.

Slovensko ljudstvo se hvaležno in s čestitkami klanja zlatomašniku za storjeno delo in za vzor vzglednega življenja in mu želi v Bogu še mnogo blagoslovljenih let.

APOLOGETSKI KOTIČEK

OBHAJILLO PRI VEČERNI SV. MAŠI

6. januarja 1953 je izdal sveti oče posebno uredbu, s katero dovoljuje sv. obhajilo v zvezi z večerno sveto mašo. Pogoji glede uživanja jedi in pijače so pa naslednji:

Do treh ur pred sv. obhajilom je dovoljeno uživati vsakršne jedi in zmerno tudi alkoholne pijače razen likerjev.

Eno uro pred sv. obhajilom je dovoljeno zauživanje hrane v tekoči obliki (mleko, čaj, kava, kakav, itd.). — Vodo, kakor vemo, smemo piti, kadar hočemo.

Pripominjam še to, da je dovoljeno obhajilo v zvezi s sv. mašo, to pomeni tik pred sv. mašo, med sv. mašo in takoj po sv. maši. Ločeno od sv. maše se sv. obhajilo ne sme deliti. Večerna sv. maša se ne sme začeti pred četrto uro popoldne.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

IZ SLOVENIJE

PRETEPAJO SE IN Z NOZI SE KOLJEJO po Dolenjskem in v Beli Krajini, kjer je kljub vsem sušam in točam, s katerimi Bog že vrsto let tepé slovenske kraje, vinska trta še toliko obrodila, da ne zmanjka dobre kapljice za domačo uporabo. Na žalost pa obup ljudi žene v prekomerno pitje in v pijanosti ne vedo več, kaj delajo. Po skoro vsakem prazniku poročajo ljubljanski listi o krvavih spopadih med »prijatelji«, ki se seveda končujejo v bolnici in v zaporih. Zelo pogosto pa nudijo priložnosti za pitje tudi tako imenovani mladinski sestanki, h katerim mladi ljudje prav radi zahajajo, ponočujo, plešejo in popivajo po zakajenih gostilnah. Le kam bodo zapeljali našo mladino?

TI GOSPOD, PA JAZ GOSPA, KAM SI DAL TOVARISA? se vprašuje neki duhoviti dopisnik Slovenskega poročevalca, ko toži, da so v teh letih slovenski ljudje vse preveč pozabili na »tovariša« in »tovarišico« in se obkladajo le z »mobe« nazivi buržujske družbe. Kam gre tradicija naše osvobodilne borbe, se vprašuje dopisnik ob desetletnici »osvoboditve« in pravi, da ne more razumeti, kako to, da se tovariši v desetih letih še niso udomabili. — Dajte ljudem več jesti, vsaj toliko kot jeste vi, funkcionarji, pa boste morda že bliže »tovarištvu«!!!

JAKA AVSIC HODI PO BAŠKI DOLINI in dela reklamo po »množičnih« sestankih za nove volitve. Toda na teh sestankih prave »množice« nikjer ni. V Kneži je prišlo na sestanek komaj sedemnajst ljudi. Govornik je govoril o tem, da bi bilo treba ustanoviti kako tovarno v Kneži, ki bi dajala domačinom dovolj zaposlotve. Najbrže je v vse skupaj le volilni golaz!!!

OBSODBA MLINARJEV DOMŽALSKIH MLINOV ali KAKO SE KRADE V SKUP. NOSTI. Sredi aprila je ljubljansko okrožno sodišče izreklo obsodbo nad 23 organizirani tlatovi v domžalski mlinarski industriji. Kot so poročali časopisi, so zlikovci odnesli kakih 60 ton pšenične moke, ki je bila namenjena za preskrbo prebivalstva, in si jo lepo razdelili med sabo. Obsodba je bila seveda stroga, od 20 let strogega zaporu navzdol. Glavni krivci je neki Frane Vrtačnik, ki pa je seveda le organiziral vso zadevo. Pravijo, da gre še marsikje drugje za podobne primere in ker se vsa zadnja leta, kar vlada pomanjkanje v Jugoslaviji, ponavljajo taki procesi, je vlada prisiljena ostro nastopati proti podobnim zlorabam »skupnih dobrine«.

V TOLMINU SO SE SLI MLADINSKO KONFERENCO in delegatom iz Tolmina, Mosta na Soči, Grabovega in Tribuše naročili, da je treba našo mladino politično in ideološko utrditi. Kdor pozna komunistično izrazoslovje, ta ve, da se to pravi, mladino zapeljati v komunizem in materializem. Politika je komunistom samo zaslepljanje ljudi, ideologija pa tolažba za pomanjkanje, ki ga moraš prestajati. Toda hvala Bogu ima danes mladina tudi pri nas oči odprte in se ne pusti variti!

LJUDSKO STETJE je pokazalo, da je Jugoslavija brez dvoma med prvimi državami, kjer imajo matere največ otrok. To je pokazalo zadnje ljudsko štetje. Statistike so ugotovile, da ima Titova republika 3.678 mater, ki imajo po več ko 16 otrok. Rekord je dosegla mati z 28 otroki. 83.000 mater ima 10 otrok in 200.000 jih ima po 7, 8 ali 9 otrok.

Kaj pravijo k temu naše matere, ki žive v mnogo ugodnejših življenjskih razmerah pa se že drugega otroka na moč branijo?

Prva sobota v maju

Prihodnja sobota v mesecu maju bo četrta v vrsti peterih prvih sobot, ki smo jih začeli opravljati, združeni s škofom Rožmanom in ostalimi rojaki po svetu. Premišljujemo o Materi prečisti. Saj stoji Marija vsa čista in brezmadežna pred nami, ki smo po svoji naravi grešni. Še bolj nas je naredil grešne sodobni svet, poln vabljevih mikov počutnosti. Nevarnost je, da se oni, ki so bežali zato, da rešijo vero, pogube v počutnosti. Kdo nas bo rešil pred to drugo smrtjo? Brezmadežno Srce Marijino nam zaupljivo miga in nas vabi: »Jaz sem strla satanu glavo; tudi vam bo v pomoč če me boste prosili.« Prosimo jo posebno v tem mesecu maju. In zadostujmo ji za grehe nečistosti.

Iz življenja Cerkve

GENERAL DOMINIKANSKEGA REDA

Za novega glavnega predstojnika (general) dominikanskega reda je bil izvoljen pater Mihael Browne, ki je po rodu Ireec. Doslej je bil glavni ceremonier v vatikanski palači.

KONGRES ZA KMEČKO ŽIVLJENJE

V Panami se je zaključil v nedeljo 24. aprila tretji mednarodni kongres za zadeve kmečkega življenja. Otvoritveno predavanje je imelo naslov: Katoliška Cerkve in njeno zanimanje za celotno oblikovanje človeka, družine in družbe. Predavanje o sovražnikih krščanstva in demokracije je imel Douglas Hyde, bivši komunistični voditelj v Londonu.

RESNICA TUDI TJA ...

Pred dobrim mesecem so objavili v Rimu dekret, s katerim je bil izobčen generalni vikar v Kinu na Kitajskem. Izobčenje ga je zadelo, ker se je pridružil komunistom in si sedaj prizadeva za ustanovitev reformirane Cerkve. Kakor poročajo, se je nekaterim katoličanom posrečilo, da so nalepili na stolnice obvestilo o omenjenem izobčenju. To kaže, koliko poguma še imajo kitajski katoličani in kako malo zaupajo takim duhovnikom, ki so v imenu nove svobode prešli v nasprotni tabor.

VPRAŠUJETE ODGOVARJAMO

Birma pri Sv. Antonu v Trstu

Slišal sem, da nekateri duhovniki zelo naračajo, da naj gredo naši otroci k sveti birmi samo dne 29. junija v cerkev svetega Antona v Trstu, češ da je samo takrat birma za slovenske otroke. Ali se vam ne zdi vseeno, da gre naš otrok k birmi kamorkoli? Prijazno prosim za odgovor.

*

Birma pri Sv. Antonu dne 29. junija je že več let izrecno namenjena slovenskim otrokom. Tako je vsako leto objavljeno v škofijskem listu in tudi v drugih časopisih. G. škof ima na birmance nagovor v našem jeziku, birmanci molijo s škofom predpisane molitve v našem jeziku, na koro prepevajo požrtvovalni pevi vsako leto najlepše cerkvene pesmi, zbere se tudi navadno več naših duhovnikov, tako je to za naše birmance praznik, ki ga lepo doživijo in si tudi lahko mnogo zapomnijo. Tega vsega pa ob birmi v drugih cerkvah ni. Zato staršem tudi mi toplo priporočamo, naj pripravijo svoje otroke za birmo za ta določen dan. S tem pa nikakor ni rečeno, da ne bi mogel otrok zaradi važnega vzroka k sv. birmi v drugo cerkev ali celo v drugo škofijo. Iz gornjih dušnop-

stirskih razlogov priporočamo, da se Slovenci držimo naše birme 29. junija.

Skupno romanje na Koroško

V velikonočni številki sem brala, da bomo imeli tudi letos naše tradicionalno skupno romanje in sicer h Gospe Sveti na Koroško. Zelo me veseli, da so organizatorji izbrali našo zeleno Koroško. Bila sem tam pred dvema leti in letos pojdem spet. Toda želim izraziti mnenje več oseb, ki želimo, da bi se načrt izpremenil. Mi bi radi šli malo dalje in sicer v Maria Zell v Avstriji. Kaj pravite na to?

*

Predlog je zanimiv, toda za veliko množico neizvedljiv. Naš namen ni peljati na skupno romanje le kakih 50 oseb, ampak več sto. Romanje v Maria Zell na Gornje Štajersko bi trajalo štiri do pet dni in bi seveda veliko več stalo. Mi pa moramo pri velikem romanju gledati na to, da ni predolgo in ne predrago. Zato ostane naša glavna točka Gospa Sveta pri Celovcu in obiskali jo bomo zadnje dneve julija (odhod v soboto opoldne, nedelja in ponedeljek ponoči domov). Točen spored objavim v kratkem.

SREDNJEŠOLSKI ŠPORT

Dne 15. in 16. aprila t. l. se je vršilo lahkoatletsko tekmovalje slov. srednjih šol v Gorici. ki naj bi pokazalo, kateri dijaki so najboljši kot posamezniki in katera šola, oziroma kateri razred si bo nabral največ točk.

PRVAKI SLOV. SRED. ŠOL ZA LETO 1955

Prvaki slov. srednjih šol za l. 1955 so postali naslednji dijaki:

TEK NA 80 m: 1. Rakar Jože (III. r. učit.) v 10"4/10, 2. Del Bene Jože (III. licej) v 10"5/10, 3. Anselmi Ernest (III. A. nižje g.) v 10"6/10.

TEK NA 80 m ZAPREKE: 1. Colja Jože (I. r. liceja) v 13"3/10, 2. Anselmi v 13"8/10, 3. Leban Borut (II. r. učit.) v 14". TEK NA 1000 m: 1. Anselmi v 3'25", 2. Meschnik Adolf (III. r. strok.) v 3'28", 3. Komel Franko (IV. r. višje g.) v 3'28".

SKOK V VIŠINO: 1. Del Bene 155 cm, 2. Bednarik Slavko (III. r. liceja) 145 cm, 3. Leban Borut 145 cm.

SKOK V DALJAVO: 1. Bednarik 5.58 m, 2. Širca Franko (IV. r. višje g.) 5.18 m, 3. Del Bene 5.15 m.

MET KROGLE (5 kg): 1. Lovrečič Danilo (V. r. višje g.) 12.48 m, 2. Krpan Lucijan (II. A. strok.) 10.35 m, 3. Anselmi 10.30.

MET DISKA (1.75 kg): 1. Rakar 28.05 m, 2. Lovrečič 27.80 m, 3. Krpan 25.88 m.

Med posamezniki si je največ točk nabral Anselmi, ki je bil tudi najmlajši tekmovalce, in sicer 40 točk; drugi je bil Del Bene 27 točk; tretji Bednarik 24 točk; četrti Lovrečič 23 točk; peti Rakar 22 točk; šesti Colja, Meschnik in Krušič, vsak po 19 točk.

Prvenstvo med razredi je odnesel III. A razred nižje gimnazije, ki je po zaslugi Anselmija in Krušiča (oba zelo mlada!) postal prvak za l. 1955 s 59 točkami; 2. III. r. liceja 51 točk; 3. V. r. višje gimn. 23 točk.

Literarne vaje

Izšla je aprilska številka dijaškega lista *Literarnih vaj*, ki jih izdajajo dijaki srednjih šol na Tržaškem. Številka je po obsegu in vrednosti prispevkov bogata in bomo o njej še poročali.

*

Letošnje šmarnice

Kdor se ne bo mogel udeležiti letošnjih šmarnic, naj si preskrbi knjigo šmarnic »Mati ljubezniva« g. Zorka. Našel bo v njej prav primerne misli in nauke za mesec maj. Knjigo dobite v slov. knjigarnah v Gorici in v Trstu po 350 lir.

*

Sijajno oceno dr. Ahčinove »Sociologije«

je prinesla »Revista de Sociologia«, ugledna španska sociološka revija, ki izhaja v Madridu; napisala jo je prof. Maria Jose Garcia Morato. O Sociologiji pravi, da je pisana v privlačnem slogu, da priča o avtorjevem globokem poznanju stvarne in zlasti tistih temeljnih resnic, ki tvorijo temelj katoliške sociologije.

Prof. Garcia Morato, ki pozna tudi druga Ahčinova sociološka dela in ji je znano delovanje slov. socialnih krožkov ter dru-

žabne Pravde, ugotavlja, da je dr. Ahčinovo delo edinstven primer sociološke literature med vsemi emigrantskimi skupinami.

*

»Ena redkih dobrih Mohorjevih knjig«

Te dni so ljubljanski časopisi prinesli poročilo, da je prišla na slovenski knjižni trg knjiga »Slovenske balade in romane«, izbor najlepših slovenskih pripovednih pesmi od ljudskih do najnovejših pesnikov. Knjigo je izdala založba Kmečke knjige v Ljubljani v opremi Gvidona Brolle in Maksima Gasparija.

Ne mislimo pa se ustavljati ob novi knjigi, ki bo gotovo izpolnila vrzel med našimi slovenskimi priročniki. V redu in prav, da je knjiga izšla. Veseli moramo biti in je tudi smo. Nam gre za način, kako ljubljansko časopisje poroča o njej in se hkrati z velikim omalovaževanjem obregra ob najstarejšo slovensko knjižno založbo, Družbo sv. Mohorja, ki je pred več kot 40 leti pos. v knjižni trg podobno knjigo z istim naslovom Slovenske balade in romane. Tedaj je to knjigo pripravil za Mohorjevo družbo znani pisatelj Miklovc Zale, dr. Jakob Sket, in je res poleg Gregorčičevih Pesmi in Medvedovih

DEKLETA IN ŠPORT

Ze par let sem je po ministrskem programu odrejeno, da tudi dijakinje tekmujejo v lahki atletiki za prvenstvo svoje šole. Tako so se dne 20. aprila pomerila dekleta slov. srednjih šol in rezultati so bili naslednji:

TEK NA 50 m: 1. Cristiani (III. razred gimn.) 7"6/10, 2. Mikulus Aleksandra (V. r. gimn.) 7"6/10, 3. Sereni (III. s. n. g.); slede še Marušič Elda (IV. gimn.), Petruša (III. učit.), Sošol (II. n. g.).

SKOK V VIŠINO: 1. Marušič Bruna (II. učit.) 135 cm, 2. Petroni (IV. učit.) 125 cm, 3. Cristiani 125 cm; slede še Frandolič (II. učit.) 120 cm, Marušič E. 115 cm, Sošol 115 cm.

MET KROGLE (4 kg): 1. Sedmak (IV. učit.) 7.83 m, 2. Bonini (V. gimn.) 7.20, 3. Rojic (III. strok.) 7.15 m; slede še Cigoj (II. n. g.).

MET DISKA (1 kg): 1. Rojic (IV. učit.) 24 m, 2. Mikulus Aleksandra 22 m, 3. Cigoj; slede še Mikuluš Kostanca (IV. gimn.) in Pertot S. (IV. učit.).

ŠTAFETA 2x50 m: 1. Mikulus A.-Marušič E. 15"6/10, 2. Cristiani-Sereni 15"8/10, 3. Rojic; ki so zasedle prvo mesto, so postale prvakinje za tekoče šolsko leto.

Dne 28. aprila pa se je vršilo II. lahkoatletsko tekmovalje dijakinj srednjih šol iz Gorice. Nastopalo je okrog 70 dijakinj, ki so zastopale 6 srednjih šol: trgovsko šolo, tehnično šolo, klasično gimnazijo, realno gimnazijo, učiteljsko in slovenske srednje šole. Zmagala je tehnična šola, katere dekleta so si priborile 89 točk. Slovenske šole so zasedle četrto mesto s 56 točkami. Za njimi so bili še učiteljske in realna gimnazija.

Posamezna dekleta slov. srednjih šol so se takole plasirala (med dvanajstimi):

V TEK NA 50 m: 4. Mikulus Sandra 7"8/10, 9. Marušič Elda 8".

SKOK V VIŠINO: 4. Marušič Bruna 135 cm, 12. Petroni.

V METU KROGLE: 2. Sedmak 8.01 m, 8. Bonini 7.23 m.

V METU DISKA: 5. Rojic Vanda 23.92, 10. Mikulus Kostanca 18.33 m.

ŠTAFETA 4x60 m: 4. slov. šole (Petruša-Mikulus K.-Marušič E.-Mikulus A.).

VERA IN NAŠ ČAS

V nedeljo 8. maja ob 11.30 bo govorila pri radijski oddaji »Vera in naš čas« gospa Nina Lenčková o pripravi otroka na prvo sveto obhajilo.

DAROV

ZA SLOVENSKO SIROTIŠČE: Gospod prof. Hubert Močnik, v proslavo veselega dogodka, ker je njegov sin diplomiral z odliko za stavbenega inženirja - 5000; Neimenovana dobrotnica - Trst 2000; N. N. - Gorica 1500 lir. *Prisrčen Bog plačaja!*

ZA SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE: Dobrotnica iz Škedenja 2000; N. N. iz Šempolaja 2000; G. Simčič iz Gorice 1000; prof. Hubert Močnik 5000 lir ob priliki odličnega diplomiranja sina Adolfa za stavbenega inženirja, z željo, da bi iz vrst učee se mladine izšlo mnogo mož splošne in srčne kulture. Čestitamo. Vsem dobrotnikom se prav iskreno zahvaljujemo. Bog povrni!

CENA OGLASOV

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registerskem uradu.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Slovenskih legend, ki so tedaj izšle, opravila med slovenskimi ljudmi izredno plodno kulturno poslanstvo.

Nezaslišana žalitev najstarejše naše knjižne založbe, Družbe sv. Mohorja, katere stoletnico praznujemo prav ta leta, pa je, če časopisi poročevalce zapise, da je bila omenjena Sketova knjiga »ena tistih redkih mohorjevih knjig, ki so jo naši ljudje sprejeli z resničnim veseljem«. Na ti soče mohorjskih knjig je našim ljudem leto za letom prinašalo ne le resnično veselje, ampak najgloblje doživetje vse česa več, kot pa lahko to dojamemo tak častnikarški pisar, ki je v zadregi za hvalisujejoče fraze režimu pripravljen zatajiti to, kar se je še v dobrih zlatih časih v šoli učil o kulturnem poslanstvu Mohorjeve družbe. Drugače si namreč ni moglo misliti, da more tako brez pomisleka otepati prazno slamo.

*

Sv. brata, Cirila in Metoda, proglajajo Sovjeti za sleparja

1.

V nasprotju z doslej znanstveno utrjenim in splošno sprejetim dognanjem, da je početnik slovenskega pismenstva, to se pra-

Z GORIŠKEGA

Prvomajska proslava v Števerjanu

Kdor ni še videl pomladne lepote goriških Brd, temu je lahko žal, da se v nedeljo ni povzpelo do njihove predstraže — Števerjana. Vsi, ki smo se odzvali klicu cvetočih Brd in njihove požrtvovalne mladine, pa smo odnesli od tega praznika neizbrisne spomine. In ni nas bilo malo. V prijetni senci med bori, kjer je tako lep razgled na Gorico in nje okolico, nam je števerjanska mladina pokazala, kaj zmora dobra volja in ljubezen do slovenske besede. Števerjanski gospod kaplan nam je v izbranih besedah pojasnil pomen praznika dela, ki ni oboževanje moči in materije, ampak hvalospjev delu kot božjemu blagoslovu. Števerjanski katoliško prosvetno društvo nam je nato zaigralo tri enodejanke, vmes pa nam je števerjanski moški in mešani zbor zapel nekaj naših lepših pesmi. Veliko odobravanje je žel tudi naš goriški kvintet SKPD, ki ga občinstvo tako rado posluša. Vsa proslava je izzvenela res prisrčno domače. Bila je nagrada in prijeten odpočitek za trudopolno in veselo upanje na bogate sadove jeseni.

S pesmijo v srcih in s pesmijo na ustnicah smo se veseli vračali proti Gorici, hvalečni smo števerjanski mladini, da nam je pripravila tako prijetno popoldne, hvaležni dobremu Bogu, ki je razlil na goriška Brda toliko lepoto cvetja in sonca in nam dal razumeti, da resnični praznik dela občuti le tisti, kdor vsako leto z Njim dokonča. — Števerjanskemu KPD pa nismo samo hvaležni, temveč tudi iskreno čestitamo na pogumu, da se ni ustrašilo in skoro samo s svojimi močmi pripravilo letošnjo prvomajsko proslavo v Števerjanu.

Jamlje

Zopet je nesreča obiskala našo vas. V ponedeljek popoldne sta se s posojeno lambreto peljala iz Tržica proti domu Pahor Jožef in Viktor Radetič, oba v najlepših fantovskih letih. Na usodnem ovinku, ki je zahteval že nešteto žrtev, — pri »Luzičah« sta zadela v tovrni avto, pri čemer je Radetič Viktorju ob silnem udarcu odneslo levo nogo, dočim je Pahor Jožef, ki je lambreto vozil, dobil težke poškodbe na glavi. Bi pa že zares bil čas — po tolikih žrtvah — da ta usodni ovinek popravijo!

Podgora

Vestransko prazniško razpoloženje in krasno vreme je kazalo, da bo prevečalo nedeljo 1. maja, — pa glej, nepričakovano je v Podgori zadonelo tožno pogrebno zvonjenje. Nemila smrt je ugrabila 25-letnega Emila Cigliča. Ker je pokojni mladenič rad požrtvovalno sodeloval pri pritrkovanju ob praznikih, se je v njegov spomin v cerkvi oglasil cerkveni pevski zbor s pesmijo »Jaz sem vstajenje...« Preostalih domačin in sorodnikom naše iskreno sožalje.

Italijansko-jugoslovanski sporazum o obrambi proti toči

Že v preteklem oktobru so na mednarodnem kongresu meteorologov v Zürichu govorili o sporazumu med Jugoslavijo in Italijo v obrambi proti toči. V ta namen so pretekli petek dospeli v Gorico ravnatelj meteoroloških zavodov iz Slovenije in Beograda in se sestali z ravnatelji italijanskih meteoroloških zavodov. Ogledali so si že obstoječe postojanke v obrambi proti

toči v goriških Brdih in v Krminu in se sporazumeli za nove. Sporazumeli so se tudi glede obveščevalne službe med meteorološkimi postajami Verone, Trsta, Trbiža in Ljubljane.

Nov obmejni blok

V Podsobotinu so 5. maja odprli nov obmejni blok za prehod dvolastnikov. V ta namen se je pretekli teden sestala mešana jugoslovanska-italijanska komisija in določila vse potrebno glede novega bloka. Ta novi obmejni blok bo predvsem omogočil kmetovalcem iz Štivarja in Podsobotina, da bodo prihranili 20 km poti.

Petje v stolnici

Medtem ko se dekliški zbor Marijine družbe pridno udejstvuje pri vseh pobožnostih in slovesnostih slovenskih vernikov v stolnici, toži nedeljski »Piccolo«, da stolnica za italijanske vernike nima nobenega pevskega zbora. Starejši Goričani da se spominjajo dovršenega petja, ki je ob vseh slovesnostih odmevalo v goriški stolnici in dajalo vsemu bogoslužju tako veličasten izraz. »Piccolo« pa ne pove, da je tedanji pevski zbor bil sestavljen povečini le iz slovenskih bogoslovcev ali pa slovenskih pevcev-laikov. Toži, da med mladino ni več zanimanja in ljubezni do petja, ni več duha požrtvovalnosti, ki jo to bogočastje zahteva. Mi bi pa vprašali, ali ni krivda tudi kje drugje in ne samo pri mladini. Stolniški kapitelj je zato skupno s prof. Toniuttijem odločil, da bodo odslej naprej pri nedeljskih mašah izmenoma peli zbori goriških zavodov. Predvsem bo prišel v poštev zavod sirot Contavalle, zavod sv. Jožefa, zavod Lenassi in goriško semenišče.

Doberdob

Sušo imamo. In to je dovolj povedano. Nič si sami ne moremo pomagati. Na Boga smo pa pozabili. Ob nedeljah in praznikih dopoldan delamo in garamo mi in naša živina, popoldan spimo, zvečer in pozno v noč plešemo. Včasih so vedeli, kam je treba iti, kje in koga prositi, blagoslova in pomoči v stiskah. Ljudje obtožujejo vsega hudega atomsko bombo, toda malovernost — brezvestnost med našimi ljudmi je najbolj razdiralna — razkrajajoča bomba, ki bo prinesla veliko hudega.

Naši kmetje imajo težave zaradi vojaških vaj, ki jih imajo na doberdobski planoti vojaške edinice iz tržaškega ozemlja. Cele dneve je kmetom onemogočeno vsako delo in tudi pašnja živine na vsem terenu od vasi Doberdob pa do spomenikov nad Sredipoljem in Zagrajem. Sicer je županstvo napravilo prošnjo na razne višje civilne in vojaške oblasti, pa ni nikakega odgovora.

V petek se je ponesrečil vojaški avto s petimi vojakmi, ki so nastanjeni v Banah pri Trstu in so bili na vajah v Doberdobu. Zaradi defekta v motorju se je avto vnel, bencinski rezervar je eksplodiral in močno so bili ožgani vsi vojakmi, ki so bili prepeljani v bolnico v Videm. K sreči vojakmi ne trpijo poškodb na obrazu, sicer so bili pa zelo ožgani na rokah in nogah ter na glavi.

»Katoliški glas« v vsako slovensko družino!

nici in jo urejuje Frane Bevk. V tej knjižici stoji trditev, da so že v davnih časih Slovani pisali s »črtami in rezanin«, to je vrezovali nekakšne pismenke na tablicah - kamnitih ploščicah, da je v Solunu v 9. stoletju živel nek menih Ciril, ki je poznal ruski jezik, da se je po čudnem naključju nekoč mudil v Hersonu ob Črnem morju, tam videl pri nekem Rusu evangelij in psalter, ki sta že bila napisana z ruskimi pismenkami, da se jih je po čudnem naključju polastil in ustvaril cirilico, iz katere je kasneje potekla ruska abeceda — akar pa vse ni tako ali pa je naravnost bedarija.

To poslednjo sodbo je o teh trditvah izrekel starosta slovenske filologije in eden najuglednejših slavistov na svetu — akademik, profesor Rajko Nahtigal, ki je obhodom o staroruskem pismenstvu posvetil v zadnjem zborniku Slavistične revije posebno študijo. V njej polemizira z dokazovanjem ruskih filologov, zavrača njihove dokaze, ki so se pred dvema letoma v Sovjetski zvezi strnili v tezo, da je glagolica, ki naj bi jo Rusi poznali, že davno pred sv. bratom Cirilom in Metodom, v neposredni zvezi s klinopisom in tako skoro najstarejša pisava na svetu.

(Konec prihodnjic)

Stavka profesorjev

Od srede 27. do sobote 29. aprila so srednješolski profesorji v Italiji spet stavkali. Tudi v goriški pokrajini se je večina profesorjev stavke udeležila v veliko veselje 7.000 goriških dijakov. Profesorji slov. srednjih šol so se stavke le delno udeležili. Redni šolski pouk se je znova začel v ponedeljek 2. maja.

Promocija

Na tehnični fakulteti ljubljanske univerze je dne 29. aprila z odliko diplomiral za stavbenega inženirja Močnik Adolf, sin prof. Huberta Močnika. Novemu inženirju naše iskrene čestitke in voščila.

Rupa

Naš cerkveni patron je sv. Marko in, ker je v najlepšem letnem času, v pomladi, ga vsi z velikim veseljem pričakujemo. Letos smo ga pričakovali še toliko bolj, ker je bila s tem praznikom združena tudi blagoslovitev novega kipa M. B. Ob 10h preteklo nedeljo je bila slovesna peta sv. maša. Med mašo so pevci prvi zapeli lepo in mogočno himno v čast sv. Marku, ki jo je uglasbil prof. M. Filej, na besedilo msgr. Gregorica. Popoldne, če je kdo prišel na sredo vasi, je videl vrsto belooblečenih deklet in fantov z nageljni v gumbi, ki so čakali, da spremljajo novi Marijin kip v našo cerkev. Ob 3h popoldne se je razvil sprevod, ki ga je vodil č. g. Vidmar. Toda na procelju cerkve, ki je bila za to priliko tudi na zunaj lepo prebarvana, si videl tudi novo votilnico, postavljeno v spomin na Marijino leto 1954, ki naj bo v njej Marijin kip. Po blagoslovitvi kipa in votline je č. g. Vidmar v lepih in izklesanih besedah do solz ganil vse ljudstvo. Sledil je blagoslov z Najsvetejšim in še enkrat himna sv. Marka. Vsa slavnost se je zaključila, kot zahteva stara navada, s »frotljaj« za pevce, ki so v dobrem razpoloženju ob kozarcu rumenega vina še dolgo slavili našega patrona. — Kljub prvemu maju je bila udeležba precej zadovoljiva.

Števerjan

Vendar se je naša občina spomnila, da ima kakor vsaka vas tudi Števerjan svoje središče, svoj trg, to je na »Britofu«, pred cerkvijo in pred spomenikom svojih dragih padlih. Po skrajni potrebi ga je posula z gruščem tako, da je malo spodobnejši, toda ni še spodoben.

Imenuje se: Trg zmage. Toda ko prideš nanj, imaš porazen občutek: tu je podrtja Formentinijeve palače, tam je nova še nedokončana hišica, ki se že ruši, tu pa tam trnje, in če hočeš pa proti Oslavju, se moraš umikati kupom drv, ki leže kar na poti.

Dvomim, da je vse to v okras našega Trga zmage, dvomim tudi, da se vse to ne da urediti. Vprašam pa: Ali je res, da na tem trgu ni prostora za nove mlajše kipe? Hvalim Boga, ki nam je dal tako krasen razgled, da nadomešča ves ta nered!

V nedeljo bi morala biti na tem trgu pred spomenikom slovesna proslava praznika osvoboditve. Bilo pa je navzočih nekaj radovednih otrok, nekaj ženic, hiralov, če ardeci pevski zbor s svojimi oblastniki in organizatorji, g. župan ter še nekaj sluščajnih prišlecev. Vprašam organizatorje: Ali je bil ta praznik samo za »nekaterce« Števerjance? Če je tako se veselimo, da je tako malo te vrste izbranih, če pa je bil za vse, moram pohvaliti organizatorje!

V soboto 23. aprila sta si pred oltarjem obljubila zakonsko zvestobo domačina: Gravar Danijel in Gabrovac Danica. Obilo božjega blagoslova v novem življenju!

F. BARCATA:

V deželi Škipetarjev

POVEST - 18

OČE MAVRICIJ V STISKI

Stari župnik oče Anastazij je sedel doma sam pri miru ob večerji, bil je nekaj čemer zaradi dogodkov tistega dneva, ki niso bili preveč prijetni. Razen tega je dobil neko pismo, katerega vsebina mu ni bila tako po godu.

Vse te stvari bi pa ne mogle spraviti iz ravnotežja starega župnika, vajenega življenja, bilo je nekaj drugega, kar mu ni dalo miru. Oče Mavricij se kljub dani besedi še ni vrnil. Župnik Kryezeza je bil natančen človek, hotel je, da se vsak ukaz ali odredba izvrši do najmanjše pičice. Nad očetom Mavricijem se ni mogel pritoževati, ker je bil natančen do najmanjše podrobnosti, točen kakor ura: Beseda je bila beseda in delo je bilo delo. Danes je prvič, da se je zakasnil in ni prišel k večerji. To je vznemirjalo starega župnika.

»Jurij!« — je poklical.
Služabnik je prišel.
»Ali se oče Mavricij še ni vrnil?«
»Nisem ga še videl. Mislim pa, da je

S T R Ž A Š K E G A

Kako smo praznovali 1. maj

1. maj v Trstu

Letošnji 1. maj je v Trstu potekel brez velikih sprevedov, govorov, nastopov in srečanj. Edino večje prireditve so bile na obeh stadionih. Kakega večjega navdušenja ni bilo nikjer. Na kominformističnem zborovanju na stadionu v Valmauri so vsaj imeli to veliko atrakcijo, da je prišel mednje sam Palmiro Togliatti. Toda nesreča je nesreča. Namesto da bi podžgal tržaške napredne delavske množice, je mož prišlo slabo. Njegove slabosti je bilo baje krivo vroče prvomajsko sonce. Poudaril pa je, da če bi bilo po njegovih načrtih, kakor je kazalo leta 1945, bi bil Trst rešen vseh težav in kriz.

Velika večina Tržčanov pa se ni zmečila za prvomajске prireditve in jo je pobrisala na Kras in v Furlanijo. Med temi izletniki smo videli nekdanje prvoboritelje prvomajskih prireditev: telovadce, govornike, organizatorje in podobne.

1. maj v Nabrežini

Tudi Nabrežina je napovedala slavnostno praznovanje 1. maja. Pa je bilo silno klavirno vse skupaj. V dopoldanskih urah ni bilo niti sto ljudi. Popoldne pa je Nabrežina naravnost izumrla. Celo gostilne so bile prazne. V okoliških vaseh so vihrale na drevesih rdeče zastave, ki so se preko noči pojavile na vrhovih dreves. Pri dviganju zastav nisi nikjer videl ljudskih množic, ki bi ob plesu, kresu in petju prisostvovala dviganju zastav. Te zastavice so bile le poslednji vzdihljaj umirajočega in toliko opevanega naprednega proletariata. Po desetih letih je to kaj klavirno spričevalo za ljudske voditelje. Ljudstvo je spoznalo, kam so ga pripeljali.

1. maj v Zgoniku

Zgoniška občina je v nedeljo odkrila spominsko ploščo v počastitev 10 letnice osvoboditve. Svečanost je bila, čeprav občinska, popolnoma skrita in ji niso prisostvovali niti Zgoničani. Ljudje po desetih letih spoznavajo, v kakšno svobodo so prišli in zakaj so padle tolike žrtve.

Dušnopastirski obisk pri Sv. Antonu Novem

V nedeljo 24. aprila je prevzvišeni gospod škof Santin opravil kanonično vizitacijo v župniji sv. Antona Novega. Prevzvišeni je imel ob 7. uri sv. mašo za Slovence in pridigo, ob 8. uri pa za italijanske vernike. Nato je obiskal in se pozanimal o delu katoliških organizacij.

Novi grobovi v Bregu

V Tržaškem Bregu se kar naprej oglašajo mrtvaški zvonovi. V preteklem tednu smo imeli pogreb v Borštu, v Dolini in na Prebenu. V Borštu je umrl 87-letni Horvat Andrej, v Dolini 83-letna Ota Uršula, na Prebenu pa 93-letni Bandi Ivan. Kakor vidite po letih, so to sami zelo stari ljudje, toda o vseh teh moramo z veseljem in ponosom zapisati, da so bili naši pokojni vzorni katoličani in vzorni Slovenci. Številni dobri potomci blagega Andreja iz Boršta in še bolj številni dobri potomci najstarejšega Prebenežana so nam živ dokaz, kaj lahko stori zaveden mož za domovino in Cerkev, če prav živi. Pokojna Uršula Ota je imela sicer skromno družino, a je vsej župniji zapustila svetel zgled

zgoraj v svoji sobi. Slišal sem zapirati okna; torej ne more biti drug kot ona. »Poglej, če ni morda bolan. Reci mu, da je čas večerje že prišel.

Jurij je šel in se po kratkem času vrnil. Povedal je, da se nahaja oče Mavricij v sobi; ni bolan, samo truden je in, ker ni lačen, prosi dovoljenja, da sme v posteljo.

Stari župnik je zmajal z glavo in zaigral s prsti po mizi, — slabo znamenje bližajoče se jeze — stisnil pest, udaril po mizi, nato ukazal služabniku:

»Pojdi gor in povej očetu Mavriciju moje pozdrave. Tudi če ni lačen, naj pride vseno dol, ker mu moram nekaj povedati.«

Jurij je izpolnil ukaz gospodarja. Vrnil se je in povedal, da bo oče Mavricij kmalu prišel. Ni prešlo četrte ure, ko je vstopil. Stari župnik ga je sprejel z besedami: »Od kdaj se je vpeljala navada, da se, ko se vrneš z lova, skriješ in ne prideš povedati kako ti je šlo, kaj si ubil? Sedi in povej, kaj hočeš za večerjo.«

Nesrečni Mavricij ni še prišel dobro k sebi. Bil je še pod žalostnimi vtisi tistega dneva. Spominjal se je, kako je na vrhu Qafefika reševal zapeljano dušo. Zdelo se mu je, da je še v starem mlinu pri ča-

kršćanske vdanosti, ki jo je kazala vsa zadnja leta, ko je bila popolnoma slepa. Vsi ti trije pogrebi so bili veliki; tako smo se našim vzornim pokojnim izkazali hvaležne za lep zgled, ki so nam ga dali v svojem dolgem življenju. Naj počivajo v miru!

Nov odhod v Avstralijo

Preteklo soboto je z ladjo Toscana zopet odšlo 748 ljudi iskat kruha v Avstralijo. 12. t. m. je na vrsti nova skupina, ki bo odšla z ladjo Aurelia. Kriza, negotovost, slabe plače in up na boljše bodočnost silijo mnoge, da se odločijo za preselitev. Odhajajo tudi taki, ki sicer imajo delo v strojnih tovarnah in ladjedelnicah.

Letna nabirka za reveže

Z dovoljenjem prevzvišenega bo imela Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu letno nabirko za reveže, ki jih podpira. Darove bodo sprejemale članice ob cerkvenih vratih pri mašah za slovenske vernike.

Iz Rojana

V četrtek 28. aprila je v zgodnjih jutranjih urah odplavala med angelčke 6-letna Marija Zerjal, učenka prvega razreda naše šole. Še nekaj dni prej je svetilmi očmi sledila pouku iz klopi, ki je bila zanjo prevlika. Potem pa jo je Bog po kratki hudi boleznii utrgal kot pomladno cvetko in jo presadil v raj. V soboto popoldne so jo učenci, vsak s šopkom belega cvetja v rokah, kot nevestico spremljali k zadnjemu počitku. Prisotno je bilo vse učiteljstvo in številni starši. — Težko prizadetim staršem izrekamo naše sožalje.

Prav tisto soboto pa smo imeli še neko drugo slovo, ki je bilo tudi tako težko, kakor bi šli za pogrebom. Nad 40 ljudi iz naše župnije se je z ladjo Toscana odpeljalo v Avstralijo iskat dela in zaslužka. Med njimi je bilo največ Slovencev.

Prav na prvega maja je umrl g. Jože Zadnik. Bil je vesten gospodar, veren katoličan in dober Slovenec. Na zadnji poti ga je spremljalo lepo število prijateljev in znancev. Bog naj mu bo blag sodnik.

Dolinska občina

Kakor vsaka občina na Tržaškem, tako je tudi dolinska uradno proslavila deseto obletnico osvoboditve. Vse se je izvršilo v najlepšem redu in ob veliki udeležbi prebivalstva. Tako cerkveni kakor civilni del proslave je potekel v splošno zadovoljstvo. Ostanke pa le kakšno vprašanje, ki ga je treba postaviti organizatorjem:

1. Zakaj so komunistični časopisi obeh smeri namerno izpustili objavo in poročilo o službi božji za padle?

2. Zakaj dolinska občina ni povabila k proslavi pri spomeniku tudi mačkovljanskega zbora? Povabili so vse zbore in godbe, zakaj torej tudi ne mačkovljanskega, ki je med vsemi zbori v občini največji in po kvaliteti najboljši?

To sta dve vprašanji, na kateri bo dolinski župan prav tako skomignil z rame, ni kakor tržaški, ko so ga zavedni Openci vprašali, kje je poleg italijanskega tudi slovenski napis v spomin žrtvam na openskem strelišču. Odgovor na zapostavljanje tako na Opčinah kakor v Dolini je kaj lahek. Dolinski župan je kominformist, tržaški pa demokrat. Cerkevna slovesnost za padle kakor vabilo katoliškemu pevske-

mu zboru je za komuniste deveta briga kakor za prenapetega nacionalista spominska plošča v obeh deželnih jezikih, ki sta po londonskem sporazumu priznana. Kljub temu pa spominjamo, da ima dolinski župan poleg kršćenih komunistov v občini tudi odločne katoličane, tržaški pa ima poleg mednarodnih Tržčanov odločne Slovence. Dolžnost župana po dani prilegi je, da mora biti pravičen in znošen do vseh občanov, če so volili zanj ali ne. To naj si zapomnita oba župana, ki sta žalila Slovence ob deseti obletnici osvoboditve!

Slivno

Ob deseti obletnici osvoboditve se spominjamo žalostnega dogodka, ko je par domačih komunistov dalo ugrabiti in umoriti dve dekleti, Vido in Rosando Kralj. Bili sta v cvetu let, dobri in pošteni, toda sovraštvo gre mimo teh lepih lastnosti. Bolj kot iz političnih vzrokov je do umora prišlo iz osebnega sovraštva in gotovo tudi zaradi globoke vere teh deklet, ki svojega kršćanskega prepričanja niti v onih usodnih dneh nista prikrivali.

OBVESTILA

PROSTA CONA

Pri predsedstvu vlade je bila ustanovljena posebna komisija strokovnjakov, ki bo proučevala vprašanja proste cone v Trstu.

RAZPIS UČITELJSKIH MEST

Šolsko skrbništvo je razpisalo večje število učiteljskih mest na Tržaškem. Razpis je na vpogled na Šolskem skrbništvu, pri didaktičnih ravnateljstvih in na županstvih na Tržaškem. Čudi nas samo eno: Za italijanske šole je to, v manj kot enem letu, že drugi natečaj, za slovenske pa že deset let nobenega. Za slovenske šole se razmere niso godne. Ne vemo, kdaj bodo.

NAMESTITVE PROFESORJEV

Te dni je izšla uredba za namestitve na srednjih šolah za bodoče šolsko leto. Uredba velja za vse predmete splošne kulture, za tehnične in strokovne predmete. Prošnje je treba oddati do 10. maja. Za slovenske srednje šole ima uredba dodatne določbe. Čudimo se samo temu, da niso niti dodatni členi, ki zadevajo samo slovenske srednje šole, slovenski.

ROXI NA KONTOVELU

SLOVENSKI DIJAKI KLASIČNE GIMNAZIJE V TRSTU bodo igrali v nedeljo dne 8. maja ob 16.30 v dvorani NA KONTOVELU duhovito veseloigro pisatelja Connersa v treh dejanjih »R O X I«.

V četrtek dne 12. maja ob 20. uri pa v kinodvorani v NABREŽINI. Dijaki vabijo vse Slovence k prireditvi. Igro režira prof. Jože Peterlin.

NASTOP V SKEDNJU

DEKLJSKI PEVSKI ZBOR IZ SKEDNJA vabi na II. letošnjo KULTURNO PRIREDITEV, ki bo v torek 10. maja ob 21. uri v kinodvorani v SKEDNJU. Spored obsega pevski nastop, nastop mladih škedenjskih pisateljev, prikaz osebnosti in dela škedenjskega pisatelja g. Ivana Gerbeca in dramski nastop. Iskreno vabljeni vsi škedenjci!

PROCESIJA V TREBČAH

V nedeljo 8. maja bo v Trebčah ob 5h popoldne procesija s kipom M. B. Sodelovala bo vaška godba.

Župnik nato:

»Si imel kaj drugega v glavi, se zanimaš za kamenje in rastline? Gotovo si napolnil torbo s kamenjem in zelišči, ali ni tako?«

Negotov nasmeh je bil odgovor mladega redovnika.

»Kaj si potem delal? — Ne morem si misliti, da si ves dan čepel na vrhu Qafefika.«

To vprašanje ni imelo nobenega slabega namena, vendar se ni dopadlo očetu Mavriciju; če bo šlo tako naprej, bo prisiljen povedati tudi to, kar bi rad ohranil zase kot skrivnost, zato je poskusil oddaljiti se od te točke.

»Potem sem šel v dolino Fandie.«

»In potem?« — Kaj pa imaš danes, da ne kadiš? Morda nimaš tobaka ali ti manjkajo papirčki? Na, vzemi iz moje tobaknice!«

Oče Mavricij je že hotel stegniti roko, da vzame, ko se je spomnil, da si ne bo mogel napraviti cigareto zaradi bolečin v desnii roki.

»Hvala lepa — je rekel v zadregi — danes sem že dosti kadil!« Kar pa ni bilo res; ker je bil zelo tankovesten je takoj zardel v obraz zaradi laži; hotel je po-

IZPITI V TRSTU

Ravnateljstvo Državne nižje srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ulica della Scuola Nuova 12, obvešča, da je čas za vlaganje prošnje za sprejemni in za nižji izpit do 20. maja. Vsa pojasnila se dobe v tajništvu.

NOVE CERKVE V TRSTU

Razpisali so natečaj za načrt za novo cerkev pri Sv. Alojziju. Načrta za cerkvi Sv. Pija X. (v Rocolu) in sv. Petra in Pavla (pod novo univerzo) sta izdelana in pričakujejo, da bodo z deli kaj kmalu začeli. V načrtu imajo še več cerkva, tako n. pr. v bližini Sv. Andreja, na Kolonkovcu, v Domiju, v bližini tovarne Aquile in na Opčinah v bližini begunskega naselja.

PROSVETNI VEČER V GORICI

SLOV. KAT. PROSVETNO DRUSTVO V GORICI vabi na KULTURNI VEČER, ki bo v Marijini dvorani na Placuti v torek 10. maja ob 21. uri. Predava č. g. Vinco Zalatel o Koroški deželi. Predavanje spremljajo barvane skioptične slike.

Na svidenje!

RODITELJSKI SESTANEK V GORICI

Ravnateljstvo Višje gimnazije z licejem, Učiteljskim in Nižje srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici vabi vse starše, ki imajo svoje otroke na teh šolah, da se v čim večjem številu udeležijo roditeljskega sestanka, ki bo v nedeljo 8. maja ob 10.30 v prostorih Nižje srednje šole v ul. Randaccio.

ZAKLJUČNA ŠOLSKA PRIREDITEV V GORICI

Kakor vsako leto bodo tudi letos dijaki slovenskih srednjih šol v Gorici nastopili v svoji zaključni prireditvi, ki bo v nedeljo 15. maja zvečer na dvorišču Šolskega doma v ul. Croce, na katero vabijo že sedaj vse ljubitelje slovenske šole. Spored, ki je precej pester, objavimo v prihodnji številki našega lista.

Radio Trst A

Nedelja, 8. 5. 1955: 12.00 Oddaja za najmlajše. — 18.00 Beethoven: Koncert št. 1 za klavir. — 19.00 Naši književniki pred mikrofonom. — 20.30 Puccini: Tosca, opera v 3 dej.

Ponedeljek: 13.00 Poje ženski duet. — 18.00 Berlioz: Symphonie fantastique. — 19.00 Manica pripoveduje. — 20.10 Slovenski moški zbori. — 21.15 Književnost in umetnost. — 22.30 Chopin: 24 preludijev.

Torek: 14.00 Borodin: Polevetski plesi. — 18.00 Saint-Saens: Koncert št. 3 za violino in orkester. — 20.30 Radijski oder: Remec: Začarani grad.

Sreda: 18.00 Prokofiev: Koncert za klavir št. 3. — 19.00 Zdravniški vedež. — 21.15 Pregled kulturnega ustvarjanja Slovencev izven osrednje Slovenije. — 21.56 Puccini: Izbor iz opere Turandot.

Četrtek: 14.00 Vaša Prihoda. — 18.00 Elgar: Koncert za čelo in orkester. — 21.30 Liszt: Sonata v h molu - igra Nikita Magalov. — 22.00 Glasbeno predavanje. Petek: 14.00 Paul Schœffler. — 18.30 Z začarani police. — 18.40 Zamorske pesmi poje Ersilia Downing. — 19.00 Sola in vzgoja. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.15 Književnost in umetnost: Italijanski pisatelji. — 21.30 Rossini: Pepelka, opera v 2 dej.

Sobota: 15.30 Pogovor z ženo. — 16.00 Igra salonski orkester Pacciori. — 20.30 Slovenski in hrvaški zbori. — 22.30 Ravel: Španska rapsodija.

praviti pogrešeno: »Tvoj tobak je premočan, ne morem ga kaditi.«

»Pasha Zotin (vzklik: za Boga svetega!), komaj danes si opazil, da je moj tobak premočan?«

Ne da bi se zavedel, se je oče Anastazij zresnil, ker je mislil, da je mladi duhovnik zaradi njegovih trdih besed malo zmešan.

»Mavricij! Danes sem prvič napravil odkritje v tvojem značaju! Kako se moreš užititi zaradi veselih besed, s katerimi je pozdravil podpisani stari tebe mladega? — Morda zeliš, da te prošim oproščenja?«

Namesto odgovora je mladi redovnik stegnil desnico in vzel tobaknico in začel zvijati cigareto, kar se mu pa zaradi velikih bolečin ni posrečilo in ga tudi prsti niso ubogali.

Župnik je opazil njegovo roko: »Rajen si, zakaj ne poveš? Pokaži mi roko, da vidim!«

»Saj ni nič, malo opraskano, brez pomena — spodrsnilo mi je — ne — hotel sem reči, ranil sem se nekoliko, ko sem se srečal z neko živaljo!« Hotel je še govoriti, pa ni mogel; rdeč od sramote je uprl oči v tla.

(Nadaljevanje)